

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.02.001.14
Ε.Ε.Κ.Ε. 25.01.006
Αρ. Τηλ.: 22-601219
(Εγκύκλιος Αρ. 29)

14 Απριλίου, 2006.

Γενικό Εισαγγελέα της Δημοκρατίας,
Γενικό Ελεγκτή,
Επίτροπο Διοικήσεως,
Γενικούς Διευθυντές Βουλής των Αντιπροσώπων, Υπουργείων,
Γραφείου Προγραμματισμού και Γενικό Λογιστή,
Προϊστάμενο Διοίκησης Προεδρίας,
Γραμματέα Υπουργικού Συμβουλίου,

**Θέμα: Κρατικές ενισχύσεις για την παροχή υπηρεσιών
γενικού οικονομικού συμφέροντος**

Επιθυμώ να σας πληροφορήσω ότι στις 29.11.2005 δημοσιεύτηκαν στην Επίσημη εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τρία κείμενα που αφορούν τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται από τα κράτη μέλη προς επιχειρήσεις για την παροχή υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος με βάση το άρθρο 86(2) της Συνθήκης περί Ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (εφεξής «Συνθήκη ΕΚ»).

2. Τα κείμενα αυτά είναι τα ακόλουθα:

2.1 Κοινοτικό πλαίσιο για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας. (ΕΕ C 297, 29.11.2005)

Το πλαίσιο αυτό έχει ως σκοπό να διευκρινίσει τους όρους υπό τους οποίους οι εν λόγω κρατικές ενισχύσεις είναι συμβατές με την κοινή αγορά.

2.1.1 Οι υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (εφεξής «ΥΓΟΣ») είναι εμπορικές υπηρεσίες που εξυπηρετούν σκοπούς γενικού συμφέροντος και για το λόγο αυτό υπόκεινται από τα κράτη μέλη σε συγκεκριμένες υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ο καθορισμός της φύσης και της έκτασης των ΥΓΟΣ που πρέπει να προσφέρονται στους πολίτες ανήκει στη διακριτική ευχέρεια του κάθε κράτους μέλους εκτός από τις περιπτώσεις όπου έχει ήδη θεσπιστεί κοινοτική νομοθεσία όπως, για παράδειγμα, τις καθολικές τηλεπικοινωνιακές και ταχυδρομικές υπηρεσίες, που παρέχονται υποχρεωτικά σε κάθε πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής «ΕΕ»). Ωστόσο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εφεξής η «Επιτροπή») δύναται να επέμβει στις περιπτώσεις κατάχρησης αυτής της διακριτικής ευχέρειας των κρατών μελών.

2/... ..

2.1.2 Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (εφεξής «ΔΕΚ») στην απόφαση Altmark¹ προσδιόρισε τις ακόλουθες τέσσερις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αντισταθμίσεις για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας δε συνιστούν κρατικές ενισχύσεις:

- Η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει να είναι πράγματι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ενώ η υποχρέωση αυτή πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένη.
- Οι βασικές παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση πρέπει να έχουν προσδιοριστεί αντικειμενικά και με διαφάνεια, με σκοπό να αποφευχθεί το ενδεχόμενο να περιλαμβάνει η αντιστάθμιση ένα οικονομικό πλεονέκτημα ικανό να ευνοήσει τη δικαιούχο επιχείρηση έναντι των ανταγωνιστών της.
- Η αντιστάθμιση δεν πρέπει να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους των δαπανών που πραγματοποιούνται για την εκπλήρωση υποχρέωσης δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός εύλογου κέρδους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.
- Όταν η επιλογή της επιχειρήσεως στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημόσιας συμβάσεως, παρέχοντας τη δυνατότητα επιλογής του υποψηφίου που είναι σε θέση να παράσχει τις σχετικές υπηρεσίες με το μικρότερο για το κοινωνικό σύνολο κόστος, το επίπεδο της απαραίτητης αντισταθμίσεως πρέπει να καθορίζεται βάσει αναλύσεως των δαπανών στις οποίες θα προέβαινε μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με μεταφορικά μέσα προς ικανοποίηση των απαιτήσεων δημόσιας υπηρεσίας προκειμένου να εκπληρώσει τις ως άνω υποχρεώσεις, λαμβάνοντας υπόψη τα σχετικά έσοδα και ένα εύλογο κέρδος από την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών.

2.1.3 Όταν δεν πληρούνται το σύνολο των ανωτέρω προϋποθέσεων, τότε η αντιστάθμιση θεωρείται αυτόματα κρατική ενίσχυση. Παρά ταύτα, η κρατική αυτή ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί συμβατή με τη Συνθήκη ΕΚ κατ' εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2, όταν ικανοποιούνται σωρευτικά τα ακόλουθα κριτήρια:

- α) Η υπηρεσία μπορεί πράγματι να θεωρηθεί ότι εξυπηρετεί το γενικό οικονομικό συμφέρον.

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της 24^{ης} Ιουλίου 2003, Altmark Trans GmbH – Υπόθεση C-280/00, Συλλογή της Νομολογίας του Δικαστηρίου 2003 σελίδα I-07747.

β) Ανατίθεται στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση με μία ή περισσότερες τυπικές πράξεις, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Την ακριβή φύση και τη διάρκεια των υποχρεώσεων δημόσιας υπηρεσίας.
- Τις επιχειρήσεις και τη γεωγραφική περιοχή που αφορά.
- Τη φύση των ενδεχόμενων αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων που χορηγούνται στις επιχειρήσεις.
- Τις παραμέτρους για τον υπολογισμό, τον έλεγχο και την αναθεώρηση της αντιστάθμισης.
- Τους όρους της αποφυγής και της επιστροφής ενδεχόμενης υπέρμετρης αντιστάθμισης.

γ) Το ύψος της αντιστάθμισης δεν πρέπει να υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για να καλυφθούν οι δαπάνες που προκύπτουν από την εκτέλεση των ΥΓΟΣ, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων καθώς και ενός εύλογου κέρδους. Η αντιστάθμιση που χορηγείται για την παροχή ΥΓΟΣ, αλλά στην πραγματικότητα χρησιμοποιείται σε δραστηριότητες σε άλλες αγορές, δε δικαιολογείται και κατά συνέπεια συνιστά μη συμβατή ενίσχυση η οποία θα πρέπει να επιστρέφεται στο κράτος.

Για να αποφευχθεί το πιο πάνω ενδεχόμενο θα πρέπει, όταν η επιχείρηση ασκεί δραστηριότητες τόσο εντός όσο και εκτός των ΥΓΟΣ, να καταχωρούνται στην εσωτερική λογιστική χωριστά οι δαπάνες και τα έσοδα που αφορούν τις ΥΓΟΣ και οι δαπάνες και τα έσοδα των λοιπών δραστηριοτήτων καθώς και οι παράμετροι κατανομής των δαπανών.

Όταν το ποσό της υπεραντιστάθμισης δεν υπερβαίνει το 10% του ποσού της ετήσιας αντιστάθμισης, η εν λόγω υπεραντιστάθμιση μπορεί να μεταφερθεί στο επόμενο έτος. Επίσης στις περιπτώσεις ΥΓΟΣ όπου παρατηρείται σημαντική διακύμανση δαπανών, θα μπορεί να επιτραπεί από την Επιτροπή, κατ' εξαίρεση και για ορισμένα έτη, ετήσια υπεραντιστάθμιση που υπερβαίνει το 10%.

2.2 Απόφαση της Επιτροπής της 28^{ης} Νοεμβρίου 2005 για την εφαρμογή του άρθρου 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΕΕ L 312, 29.11.2005)

2.2.1 Η εν λόγω Απόφαση της Επιτροπής καθορίζει τις ειδικές κατηγορίες κρατικών ενισχύσεων για την παροχή ΥΓΟΣ οι οποίες συμβιβάζονται με την κοινή αγορά και απαλλάσσονται από την υποχρέωση

προηγούμενης κοινοποίησης στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της Συνθήκης ΕΚ. Βασική όμως προϋπόθεση για την απαλλαγή από την υποχρέωση κοινοποίησης είναι η ικανοποίηση όλων των όρων για τη συμβατότητα των ενισχύσεων αυτών με την κοινή αγορά όπως περιγράφονται στο προαναφερόμενο Κοινοτικό Πλαίσιο για τις Κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2.1 πιο πάνω) και οι οποίοι σε ορισμένα σημεία αναλύονται περαιτέρω στην ως άνω Απόφαση.

2.2.2 Οι συμβατές κρατικές ενισχύσεις που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης στην Επιτροπή εμπίπτουν στις κάτωθι κατηγορίες:

- Οι αντισταθμίσεις για παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις με μέσο ετήσιο κύκλο εργασιών προ φόρων, για όλες τις δραστηριότητές τους, μικρότερο των 100 εκ. ευρώ κατά τις δύο χρήσεις που προηγούνται της ανάθεσης των ΥΓΟΣ, και εφόσον το ετήσιο ύψος της αντιστάθμισης για την εν λόγω υπηρεσία παραμένει μικρότερο των 30 εκ. ευρώ. Για τα πιστωτικά ιδρύματα το όριο κύκλου εργασιών αντικαθίσταται από αυτό των 800 εκ. ευρώ για το σύνολο του ισολογισμού.
- Οι αντισταθμίσεις για παροχή δημόσιας υπηρεσίας σε νοσοκομεία και επιχειρήσεις κοινωνικής κατοικίας που αναπτύσσουν δραστηριότητες οι οποίες χαρακτηρίζονται από το οικείο κράτος ως ΥΓΟΣ.
- Οι αντισταθμίσεις για παροχή δημόσιας υπηρεσίας για αεροπορικές ή ακτοπλοϊκές συνδέσεις με νησιά όπου η μέση ετήσια επιβατική κίνηση κατά τα δύο οικονομικά έτη που προηγούνται εκείνου της ανάθεσης των ΥΓΟΣ δεν υπερβαίνει τους 300.000 επιβάτες.
- Οι αντισταθμίσεις για παροχή δημόσιας υπηρεσίας σε αεροδρόμια και λιμάνια όπου η μέση ετήσια επιβατική κίνηση κατά τα δύο οικονομικά έτη που προηγούνται εκείνου της ανάθεσης των ΥΓΟΣ δεν υπερβαίνει το 1.000.000 επιβάτες όσον αφορά τα αεροδρόμια και τους 300.000 επιβάτες όσον αφορά τα λιμάνια.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για τις παραπάνω ενισχύσεις τα κράτη μέλη υποχρεούνται να τηρούν όλα τα απαραίτητα στοιχεία για περίοδο 10 ετών για να διαπιστωθεί εάν οι ενισχύσεις συμβιβάζονται με την προαναφερθείσα απόφαση ενώ παράλληλα υποβάλλουν περιοδική έκθεση ανά τριετία σχετικά με την εφαρμογή της ως άνω απόφασης.

2.2.3 Υπενθυμίζεται ότι με βάση τους περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμους του 2001 μέχρι 2005, οι Αρμόδιες Αρχές που προτίθενται να χορηγήσουν κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για την παροχή ΥΓΟΣ, κοινοποιούν τα μέτρα αυτά στον Έφορο Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων πριν από την εφαρμογή τους, με σκοπό την έκδοση από τον Έφορο σχετικής γνωμοδότησης ή απόφασης, ανάλογα με το μέτρο.

2.3 Οδηγία 2005/81/ΕΚ της Επιτροπής της 28^{ης} Νοεμβρίου 2005 για την τροποποίηση της οδηγίας 80/723/ΕΟΚ περί της διαφάνειας των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημοσίων επιχειρήσεων και για την οικονομική διαφάνεια εντός ορισμένων επιχειρήσεων (ΕΕ L 312, 29.11.2005).

2.3.1 Η πιο πάνω Οδηγία, η οποία σχετίζεται άμεσα με τις κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή αντιστάθμισης για την παροχή ΥΓΟΣ, αντικαθιστά, μεταξύ άλλων, το άρθρο 2 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της Οδηγίας 80/723/ΕΟΚ με το ακόλουθο κείμενο:

«δ) «επιχείρηση που υποχρεούται να τηρεί χωριστούς λογαριασμούς»: κάθε επιχείρηση στην οποία έχει χορηγηθεί ειδικό ή αποκλειστικό δικαίωμα από κράτος μέλος δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 1 της Συνθήκης ή στην οποία έχει ανατεθεί η διαχείριση υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος δυνάμει του άρθρου 86 παράγραφος 2 της Συνθήκης, η οποία λαμβάνει αντιστάθμιση οποιασδήποτε μορφής σε σχέση με την εν λόγω υπηρεσία και η οποία ασκεί επίσης άλλες δραστηριότητες».

2.3.2 Σύμφωνα επίσης με το άρθρο 2 της Οδηγίας αυτής, τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές, και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα Οδηγία το αργότερο έως τις 19 Δεκεμβρίου 2006.

3. Τα πλήρη κείμενα που αναφέρονται στην παρούσα επιστολή έχουν καταχωρηθεί στην ακόλουθη ιστοσελίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

http://www.europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/aid3.html#E

4. Ως εκ τούτου, για να καταστεί δυνατή η αξιολόγηση οποιωνδήποτε νέων προγραμμάτων ενισχύσεων/ατομικών ενισχύσεων που θα χορηγούνται σε επιχειρήσεις που δύνανται να θεωρηθούν ως επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος θα πρέπει αυτά να συνοδεύονται με όλα τα απαραίτητα στοιχεία.

5. Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιοσδήποτε πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις.

(Χρίστος Ανδρέου)

Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων